

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Chestiuni religioase.

Biserica Românilor și-a avut evoluția ei naturală; că s'a slujit pe vremuri în limba slavonă, sau elină, a fost ceva efemer. Biserica o compun credincioșii; ea va urma deci și limba acestora; și este de mirare, că Apusenii nu s'au deșteptat încă la conștiința lor națională, ca să ceară și ei serviciul divin în limba lor.

Acordindu-li-se, sau introducînd în practică această dorință, s'a dus și puterea bisericei romane, care se va desmembra dela sine, încît papa dela Roma va rămîne ca oricare șef religios, din oricare biserică autocefală.

Că prin unire ni-s'a deșteptat conștiința individualității noastre etnice, este adevărat; dar de dragul ei să facem acum perturbație în organismul poporului nostru, este un nonsens, chiar o imposibilitate.

Cîți sînt Românii uniți?

În raport cu numărul nostru total ei nu formează decît o minoritate disparentă; nicăiri însă minoritatea nu a putut învinge majoritatea! Că preoții uniți dispun de venituri mai bune, poate să fie pentru ei un interes material de a menține religiunea catolică, poporul însă niciodată nu se va preta la aceste planuri, cari dîncînd-încînd ies la iveală. Cele 4 puncte dogmatice, cari ne despart pe unii de alții, poporul nici nu le știe, nici nu le simte; astfel mai curînd vom asista

la revenirea uniților la biserică autocefală română, decît la supunerea bisericei noastre naționale unei biserice internaționale, ale cărei zile sînt numărate...

Înainte putem merge, înapoi nu ne este permis a ne întoarce!

Biserica vie, ca să fie activă, trebuie să fie pas cu evoluția și cu dorințele acelor, cari o compun.

Chițibușăriile nu mai prind, și orcît ar încerca cineva, pe cale dogmatică, a face proseliți, astăzi este o imposibilitate vădită.

Ideea unirii noastre cu biserică Romei nu se poate realiza nici din alt punct de vedere, deoarece dacă s'ar încerca acest lucru, s'ar întrebuița toate mijloacele pentru a zădărnici această operă. Unde se mai pun rivalitățile clerului și ale credincioșilor? Admițînd însă că unirea s'ar putea face în țările Coroanei Sf. Stefan, cum s'ar putea însă face în celelalte părți locuite de Români?

Astfel deci nici jumătate din numărul nostru etnic, nu e chip a deveni uniți cu Roma. La ce servă dar dezlănțuirea patimilor și a pizmărilor înmormîntate? Nu avem acum alte lucruri mai importante de făcut?

Să mi-se spună bunăoară, cum s'ar putea realiza unirea în România care are o biserică autocefală? Nu ar interveni oare indirect — pe căi piezișe — pravoslavnică Rusie și lîftele Fanarului în afacerile interne ale țării, provocînd în poporul de rînd cea mai sălbatică

ură și invrăjpire, de care Dumnezeu să feriască!

Voind a provoca unirea religioasă de dragul latinității — pe care astăzi nimeni nu ne-o mai contestă — vom mări dezbinarea care ne-a făcut destul rău, în trecutul nostru trist și dureros!

Dacă nu putem să fim de aceeași religie cu majoritatea neamului nostru, mai bine să rămînem cu puținii uniți, pe cari îi avem, și să murim, cum ne-am născut, fie că ne vom întîlni în purgator, fie că vom trece peste el în rai; dacă însă vom lucra împotriva intereselor noastre proprii, vom ajunge în fundul iadului.

Comunitatea religioasă cu popoarele orientale este numai nominală. Nu trebuie să ne temem, că ele vor mai redobîndi influența de odinioară asupra bisericilor române independente. Preocuparea aceasta a dispărut pentru totdeauna!

Scopul nostru principal trebuie să fie: „Unitatea culturală”.

Cînd vom ajunge la unitatea culturală, nu va fi departe nici înțelegerea frățească, care și astăzi — cu toată deosebirea religioasă — există între fiii aceluiași popor.

Acesta este drumul viitorului nostru, domnule Brînzeu, pe cararea culturii să pornim cu toți! În cultură să ne unim și reunim, căci numai prin cultură vom da înainte!

Ilie Bogdanu.

FOILETON.

Cel dintăi om.

Am arătat în acest ziar, rînd pe rînd, descoperirile ce s'au făcut în timpul cel din urmă, la Moustier și la Chapelle-aux-Saints în Franța, la Heidelberg în Germania etc. și le-am legat cu alte descoperiri mai vechi la Neanderthal (aproape de Heidelberg), la Spy (Belgia), la Krapina (Croatia), la Trinil (Iava) și în Patagonia, etc.

Omul din epoca moustieriană va fi semănat bine cu cel închipuit de Kupka. Și totuși atît omul dela Chapelle-aux-Saints, cît și cel dela Moustier credeau în viața sufletului.

Cînd s'a aflat în 1856 craniul dela Neanderthal, Virchow și alți specialiști ziceau că trebuie să fie al vre-unui idiot. Mai apoi s'a văzut că tot așa craniul s'au aflat la Spy și la Krapina (aci vre-o 10). Deci în epoca zisă moustieriană, adică în timpul epocii reci, a două din cea quaternară. Dimpotrivă, craniul dela Heidelberg, cel din urmă aflat, pare a fi din o epocă mai veche, din cea moartă, căci își îngropau morții. Sînt dovezi că mîncău carne de om; căci la Krapina oasele și craniile s'au aflat sparte, ca să scoată din ele creierul și măduva.

Cît o fi de-atunci? Boule, directorul muzeului din Paris, crede că măcar 20.000 de ani;

Dr. Ludwig Reichardt, că vre-o 400.000 de ani, și că ființi apropiate de oameni se aflau și acum 10 milioane. (O fi vorbind de homunculizii lui Ameghino, în Patagonia).

Încăperea craniului oamenilor moustierien, pare a fi fost de vre-o 1300 de cent. cubic; al Australianilor are 1400; al maimuțelor fără coadă, 600; al celui din Iava (fossilul Pitecanthropos erectus) numai 900.

Amintim că mulți specialiști însemnați sînt de părere că oamenii de astăzi din Europa nu sînt urmașii rasei dela Neanderthal, ci că mai tîrziu au năvălit în Europa, cînd s'a încălzit din nou, o rasă ale cărei crani sînt seamănă cu cele de astăzi, de pildă rassa așa zisă dela Cromagnon. Prin urmare năvălitorii au avut de luptat în Europa cu o rasă care stetea mai jos față de dinșii decît cum stau Negrii sau Australianii față de Albi. Cu toate acestea rassa dela Neanderthal pare a se fi corcicit eu cea cuceritoare și a fi lăsat oareșcarî urme în locuitorii de azi.

Mai trebuie să spunem că Ameghino și alții arată că oamenii s'au despărțit foarte de timpuriu de maimuțe, și că strămoșii aceștia se deosebeau de maimuțele mari prin craniul netede fără creste osoase. Din acești homunculizi ar fi atît rassa de Neanderthal, cît și Pitecantropii din Iava. Omul aflat în urmă lîngă Heidelberg are o falecă așa de grea, încît în privința aceasta stă mai jos decît

toate maimuțele mari (Urang-Utang, Șimpanzeu, Goril și Gibon).

Cu prilejul acestor din urmă descoperiri s'a dat pe față o înverșunare nespusă între învățații francezi și cei străini. Culmea indignării a fost împotriva lui Hauser, un Svițerian care a cumpărat dreptul de-a face săpături arheologice la Moustier și a lua pentru sine orice ar descoperi. Hauser a avut grije, îndată ce-au dat de un schelet oamenii lui, să-l acopere și să-l lase pe loc. A chemat apoi specialiști din Germania, a luat fotografiile de pe toate fazele desgropării și a încheiat procese verbale. Prin acest mijloc a putut dovedi fără umbră de îndoială că pătura de pămînt nu era umblată și că osemintele sînt contemporane cu ale mamutului, renului și ale altor animale din aceia vreme depărtată. Klaatsch a studiat scheletul în întregime și a făcut dare de seamă la congresul de naturaliști din Bonn.

Presa franceză a cerut cu stăruință să se numere între monumentele istorice naționale și stațiunile arheologice. A și isbutit, căci s'a și adus în parlament un proiect de lege.

Dar asta nu înseamnă că scheletul dezgropat de Hauser, nu e mai cu îngrijire scos decît cel dela Chapelle-aux-Saints. Preoții de acolo, și Boule dela Muzeul din Paris, aduc totfel de critice (poate că întemeiate) chipului cum Klaatsch a reconstruit scheletul în părțile celipsiau s'au cari s'au răsipit.

Sfaturi către țărance.

I.

Puterea de existență a unui popor rezidă în limba, portul și datinile sale.

Cucit își păstrează un popor limba și portul său, cu atât mai mult este respectat și pe străini.

Cu adincă părere de rău am observat însă, că poporul nostru, mai ales femeile din aceste părți, s'au îndepărtat foarte mult de prea frumosul și pitorescul nostru port ereditat dela străbunii noștri.

Țin deci de o mare trebuință, să vă vorbesc despre *însemnătatea portului nostru național românesc*.

Cu inima îndurerată trebuie s'o spun, că sînt Românce cari îl părăsesc fără pic de milă, înlocuindu-l cu uritele haine străine.

Mă îndeamnă să scriu aceste rînduri: experiența ce-am făcut-o prin alte părți, cum și prin străinătate, dar mai cu seamă frumosul început ce l-a făcut despărțămîntul Orăviții al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” cu premiile pentru cele mai frumoase și mai curate costume originale naționale bănățenești, cari premii s'au și distribuit astă-vară aici în Oravița cu ocaziunea „Adunării gen. a fondului de teatru rom.”

Portul nostru național românesc are o mare însemnătate pentru noi.

Maî întâi de toate portul nostru e *cea mai puternică mărturie, că sîntem Români*.

Fără să-i mai auzim vorba, fără să-i ghicim gîndul, fără să-i mai aflăm credința, ochiul, el ne spune tot.

Între altele și prin portul nostru național românesc ne deosebim de celelalte neamuri. Dealtfel fiecare neam de oameni își are portul său național. Am văzut de pildă în Germania cum țărănimea ține la portul strămoșesc cu sfințenie, și nu l-ar schimba cu niciun preț. Tot așa (țărănimea) țărancele noastre din România și Ardeal. Dece n'am face și noi la fel? Dece să-l părăsim? În unele părți unele țărance fără simț au început să-l dea uitării. Zic, dece să-l părăsim, maî virtos acum, cînd trebuie cît maî mult și prin mărturie cît maî multe, să dăm dovadă, că sîntem Români, că ținem la îmbrăcămintea purtată de strămoșii noștri Români, dupăcum ne dovedesc îndeajuns icoanele de pe columna Împăratului Traian? Nu, nu trebuie să-l părăsim; ba dimpotrivă să-l preamărim; să ținem la el ca la niște moaște, ce ne-au rămas de veacuri neschimbate și nepătate. Trebuie să ne arătăm, ca prin el ne deosebim și la vorbă, și la gînd, și la credință, de alte neamuri, cari ne încunjoară.

Alexandrina Țăranu.

IGIENĂ.

Carnea de paseri.

Paserile de casă (hoarale, orătenile), cum văzurăm, le vinde țăranul; ar trebui însă ca să consume și el dintr'însele, pentru care scop să le prăsiască în număr și maî mare, să-și îngădiască curtea, ca să le poată întreține maî sigur; vitele mari de asemenea să le îngrijiască maî bine, să le facă grajd igienic, o pășune bună să le fie asigurată, reproducțiunea să fie aleasă etc. Românul are proverbul: găina bătrînă face zama bună, dar igiena nu dă atîta importanță zămii cît îi dă cărnii.

Vitele tăiate prea tinere dau carne ușor de mistuit, dar maî puțin nutritivă, a celor maî bătrîne prezintă condițiuni inverse. Fiind unele vite bolnave de vermi (paraziți), așezați în musculatură

și în alte organe, sau de oitică, deaceia este bine ca produsele și carnea lor să nu se mănince crude.

Greutatea de a se tăia la țeară vite maî mari, este lipsa de consumători suficienți. Și în această privință ar fi bine ca cătunele să fie concentrate în comune mari. Se taie vite mari, numai cînd și-a frînt vr'un picior, ceiace nu alterează valoarea cărnii, dar e rău cînd se taie de cele bolnave, cum s'a arătat d. e. că în Moldova se mănincă oile cu călbează.

Alte paseri, decît cele domestice, nu prea consumă săteanul român, și unele defel nu le mănincă, proverbul și zice: „nu tot ce zboară se mănincă”.

* * *

Trebuie pe toate căile să căutăm a ridica pozițiunea materială a țăranului nostru. Pelîngă îmbunătățirile propuse maî sus, numai numesc și cultivarea albinelor în sumă maî mare, că de unde exportam odinioară miere și ceară, azi le importăm. Schimbarea relațiilor economice ne explică de altfel acest regres într'o specie oarecare de industrie. Astăzi locul lumînărilor l-a luat petrolul, locul mierei, zaharul de fabrică. Va trebui deci să ne acomodăm spiritului timpului, să cultivăm produsele ce se caută astăzi. Sfeclele și napii, întrebunțați și la fabricarea de zahar și la cea de alcool, s'ar putea cultiva în cantități mari și la noi. Rașița, care dă primul ban țăranului din recolta anuală, ar trebui apreciat îndeșt și la noi, hemeiul, cînepa, inul, mătasa, brînza, paseri domestice, fructe din pomii roditori altoiți, oi, porci și alte vite să le cultive țăranul, nu numai pentru mîrginitul său usufruct, ci să fie înmulțite spre a putea fi și exportate, căci deja avem în căile ferate mijloc maî leznicios de transport. Nu cerem ca țăranul să-și ia dela gură ceiace are, și să vîndă, să exporțeze, ci maî înainte să cultiveze aceste produse în mod rațional și abundant, și apoi să beneficieze de ele în mod folositor. Știința de economie și cea de igienă își tind aci mîna una alta spre a lumina pe țăran și a-l ridica la un nivel de bunăstare maî înalt.

Românul își caracterizează hrana pecum urmează:

- Îmbucătura mare strică stomacul.
- Lîngă culna cea bogată, sărăcia gata.
- Gura omului e iad, cît să-i dai tot zice adă.
- Omul trăește cu ce bagă în gură.
- Omul de ce-i place, de aceia se îngrașă.
- Știe mocanul ce e sofranul? cînd îl vede pe tavă, gîndește că e otravă.
- Burta n'are fereastră, să se vază ce-i în ea.
- Cel înțelept își gătește încă până nu flămînzește.
- Umblă pe drum cu alai, și acasă n'are malaî.
- Și cu păsă la masă omul se înveselește.
- Cînd fertură în oală, cînd mămăligă goală.
- Bună e mămăliga, cînd ne lipsește pînea.
- Înloucl pitei, malaî (semm de decădere, sărăcie).
- Tot din grîu se face și săcara.
- Cel flămînd nu maî cunoaște dulceața pînii calde.
- Pîne cu sare e gata mîncare.
- Pînea uscată zgîrăie la gît.
- Mătura din grîu se alege la rîu.
- Cîte pite rele, toate ale nurorii mele.
- De plăcinte ride gura, de vîrzare și maî tare.
- La plăcinte înainte, la rezboi înapoi.
- Ca plăcinta caldă.
- Pe pîriu cu lemne verzi, vine mîndra cu scoverzi. Pe pîriul curăchite, vine mîndra cu plăcinte.
- Pe uliță Chiriță, s'acasă chiseliță.
- Cine are piper mult, bagă și în terci.
- Dupăce e carnea grasă, maî pune și său.
- Găina bătrînă face zama bună.
- Vițel tînăr și pește bătrîn.
- Pește, pește, mămăliga prăpădește.
- Frunză clocotici, bun e borșul cu chitic.
- Ușurel 's ușurel, c'am mîncat carne de mel, și costiță de purcel.
- Dragostea de Unguroane, cum o puî la foc se moae; Ear dragostea de Româncă, ca carnea de junincă, că și domniî o mănincă.
- Că nimica nu-i subt soare ca chișleagul cu malaî.
- Fac un praznic și pomană, cu friptură și cu zeamă.
- Lapte dulce ochii ți-se duce.

— Nu e meșteșug a găti o mîncare, ci e meșteșug a o potrivi din sare.

— Copilița neînvățăată face pita nesărată, și-o mănincă cum o face, și tot zice că îi place.

— Sarea e bună la fertură, însă nu peste măsură.

— Cînd dai peste miere, nu mîncă peste măsură, că și ce n'ai mîncat îți scoate din gură.

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

O lămurire.

În cursul campaniei electorale, Sîmbăta dimineața, a apărut aici în tipografia *Felix Weisz* o foae ocazională sub numele „Oravița”, ai cărei redactori n'au putut fi descoperiți spre a li-se putea cere cont pentru îndrăzneala cu care s'au atins până și de onoarea personală a particularilor din partidul lui Pop de Băsești. Tot astfel regretăm și apariția „Orăviții” ce a apărut „ca un răspuns” în același zi, după un interval de vr'o 3 ore. În ambele „Orăviți” s'a depășit granița buneicuvînte, ceiace niciodată nu duce la bine. Omenia trebuie păstrată și în luptele cele maî înverșunate.

Frunțași din partidul lui Pop de Băsești: adv. *Dr. Ion Nedelcu, Dr. Petru Corneanu, Dr. Liviu Cigăreanu și Dr. Mihaî Grosșanu* au și grăbit să declare în „Lupta” că dumnealor n'au cunoștință cine a redactat și unde s'a tipărit „Oravița”-răspuns. Adversarii însă nu se opresc aici, ci bănuiala din spinarea iscăliților acestei declarațiuni o azviră grămadă în circa, maî slăbuță, a scriitorului acestor rînduri, care astfel sînt silit a face și eu la rîndul meu următoarea

Declarație:

N'am scris nicăiri nicio slovă pe care să mă fiu sfiit vr'odată a recunoaște că am scris-o. Nu. Orce am scos din gură ori am scris în viață, în orice loc, în orice vreme, n'am tăgăduit nicicînd, cum fac oamenii slabi de înger.

Un corteș din partida Șiegescană mî-a aruncat în față, că eu ași fi scris replica „Oravița”. Și mi-s'a spus că și alți (vrăjmași din ambele partide) susțin acest lucru. Le răspund tuturora, cari nu văd îndeajuns cît sînt eu și aevea de mic, ci umblă să mă micșoreze și maî mult, că eu unul n'am scris, ba nici n'am putut citi întregă, nici „Oravița”-dintăi, nici „Oravița”-a doua. N'am cunoștință nici unde s'a tipărit aceași replică botezată tot „Oravița”, la fel cu pamphletul care bagseama i-a și condiționat ivirea. Repet că eu unul nici n'am citit-o, fiindcă nici nu pot citi lucruri urite. Cine mă suspicionează, vrea debunăseamă numai să mă calumnieze. Ear calumniatorilor li-se potrivește vorba Neamțului: *Wie der Schelm ist, so denkt er.*

Gheorghe Jianu.

Economie.

Alegerea taurului de prăsilă.

Să nu se aleagă pentru prăsilă un taur prea mare pentru vaci mici, cum d. e. sînt cei de munte, căci viței se fac subțiri cu picioare prea înalte.

Taurul de prăsilă să nu se folosiască înainte de doi ani, căci de abia s'a restaurat de înoirea dinților primii.

Într'o ciurdă nu este permis a lăsa maî mulți tauri, ci numai unul. E bine ca taurul să-l întrebuințăm la muncă maî ușoare în timpul afară de gonit, pentrucă numai prin aceasta se face blînd și se supune voinței omului. Taurul prea șezut se îngrașe, devine greoi și-și perde puterea de înmulțire.

După cîteva luni dela gonit, pîncele vacii crește maî cu seamă în partea dreaptă. Cătră luna a cincia, dacă apăsăm cu pumnul pîncele dimineața după adăpat, simțim vițelul, că se mișcă.

Vacile poartă 9 luni, de regulă 270—280 zile. Nutrețul să fie sănătos și ușor de mistuit,

nu prăfos sau muced pentru că un astfel de nutreț foarte ușor poate produce stîrpițul, adică vita lapădă.

Hrana cea mai bună pentru o vacă de a făta este pășunea bogată, ridicată și sănătoasă. Acolo ea mănincă cît îi trebuie, să mișcă în aer curat, e liniștită și se ferește singură de lovitură. Nu este iertată a o duce la pășune înainte de a se lua roua, pentru că fiind flămîndă, uânincă prea lacom și se poate îmbolnăvi. Scoțindu-o la pășune înainte de a se lua roua, să i-se dea în grajd puțin fin sau tărîțe de grîu amestecat cu pae de ovăș.

În timpul erniî, ținîndu-se vita în grajd, să i-se pună întotdeauna așternut curat și destul, mai cu seamă la partea dinapoi și să se hrănească bine, dîndu-i-se pe zi cam 10-12 kg. de fin bun, precum și 2 kg. de tărîțe sau grăunțe hruite. Nutrețurile măestrite, ca trifoiul, luțerna etc. sînt foarte potrivite pentru vacile însărcinate sau de a făta. Pe timpul însărcinării nu este bine, ca stomacul vacii să fie prea încărcat, din care cauză să nu i-se dea pae, precum nici nutrețuri ferțe, dospite, muced sau cu miros urît, căci mîncîndu-le poate lăpăda.

În tot timpul cît vaca este însărcinată, să o ferim de lovitură, ear înainte de a făta cu 3-4 săptămîni, să nu se pună la jug, pentru că încordările prea mari încă pot provoca lăpădatul.

(Economul).

Felurimî.

Arta de a da. În mijlocul evenimentelor la ordinea zilei, politice și dramatice, lumea nu prea dă atenție memoriilor miliardului Rockefeller, pe cari le publică ziarele franceze și engleze. Și sînt în aceste memorii lucruri foarte interesante.

Vorbind de arta grea de „a da“ Rockefeller povestește un exemplu, cel mai nobil și înalt pe care îl cunoaște. Istoria este autentică, cel puțin așa susține Rockefeller.

Doctorul Alexie Carrel, a făcut de curînd experiențe foarte interesante asupra transplantării organelor de la un animal la altul și trecerea singelui de la o ființă vie la altă ființă. El a avut prilejul să salveze o ființă omenească în împrejurări foarte dramatice.

Un tinăr chirurg din New-York, avea un copil foarte bolnav: sîngele-i trecea prin vine și se respindea în tot corpul. Copilul nu era pe lume de cît de cinci zile, și era evident că nu va putea trăi. Mai mulți doctori distinși au fost chemați, dar n'au dat nici o nădejde de scăpare.

Tatăl copilului fusese foarte impresionat de lucrările doctorului Carrel, și-l studiază metoda. În mîntea lui să nascu siguranța că copilul ar putea fi salvat printr-o transfuzie directă de sînge.

Operația aceasta era de mult timp cunoscută și să făcea des la adulți; dar vasele unui copil de cinci zile sînt așa de delicate — încît se părea cu neputință să se facă o asemenea operație. Medicii chiar n'au vrut să o facă.

Doctorul Carrel, chemat, stătu la gînduri, dar cînd văzu că în ori-ce caz copilul nu mai avea de cît cîte-va ceșuri de tîrît, s'a hotărît. Poate că operația va reuși... și-a zis doctorul.

Tatăl să oferî singur pentru a-și da sîngele. Nici n'au recurs macăr la un aneztezie. La un copil mic nu este de cît o singură vină care să poate sluji la așa ceva: la picior. Copilul era aproape neînsuflit. S'a lăsat vre-o jumătate de litru din sîngele tatălui, să se scurgă în trupul aproape neînsuflit al copilului. După cîte-va minute trupul mîitelului se roși, ea și cînd ar fi fost îmbuiat în apă caldă, apoi micuțul scoase un țipăt ușor: viața revenise! Azi, după mai mulți ani copilul e voinic și sănătos... Tatăl a știut să dea la timp știința și sîngele său spre a-și scăpa copilul...

O rețetă în contra frigului. O astfel de rețetă a dat odinioară un cerșitor, unui rege. Regele era Enric al IV-lea, zis și cel bun, ear cerșitorul un Gascon.

Într-o zi nespuse de rece, cînd paserile chiar cădeau moarte de ger, de pe coperișele caselor. Enric al IV-lea trecea, învîlît într-o blană groasă, pe Pont-Neuf. Aci zări un Gascon plimbîndu-se foarte vesel, ea și cînd ar fi fost zi ferbîntă de iulie, de și omul era, așa zicînd, gol pușcă. Avea pe dînsul niște haine vechi și subțiri ca frunza.

— „Prietine“ — îl întreabă regele — „nu

ți-e frig?“ — „Nu, Sire.“ — „Cum se poate? Nu degerî în hainele astea? Eu unul aproape am înghețat.“ — „De“ — zise Gasconul — „nici Măriei-Tale nu ți-ar fi frig, dacă ai face ca mine.“ — „Dar ce faci?“ — „Dacă te-ai îmbrăca și Măria-ta cu toate hainele, pe cari le ai, cum fac eu, n'ai simți gerul deloc!“

Acest respuns plăcu așa de mult regelui, încît porunci să dea numai decît Gasconului un rînd de haine nouă.

CRONICA.

Marți s'a făcut alegerea de deputat dietal pe cîmpia dinaintea gării din Oravița rom. A învins candidatul partidului constituțional **Dr. Iosif Siegescu**, cu o majoritate zdrobitoare, față de cei o mie de țărani, cari (remași singuri singurei, fără preoți, fără învățători, fără alți povățuitori din satele lor) înfruntînd bîntuelile și vijelia vremii, au stat neclintîți pe lingă „Badea“ lor **Gheorghe Pop de Băsești**.

Cititorii noștri știu că nouă nu ne este îngăduit să ne slobozim mai departe în vorbă. Stăm cu gura încleștată. Nu putem face analiza celor petrecute. Relatăm numai faptul, că țărița de suflet a fost admirată și într-o tăbără și în alta. Credeam a ne face datoria de cronicari fideli, cînd, în afară de orice tendențe politice, proslăvim, ca totdeauna, omenia: temelia țărilor, popoarelor, care dacă se prăbușește odată — vorba nemuritorului Kôlcey — și Roma se prăbușește și cade în robie...

Banca „Oraviciana“ și-a ținut Joi la 4. a curenteî adunarea generală, la care au participat 37 acționari cu 491 voturi, avînd 805 acții și reprezentînd 80500 cor. din capitalul societății. Adunarea sub prezidiul directorului executiv Ilie Trăilă, a primit, în cea mai bună înțelegere, bilanșul și toate propunerile direcțiunei.

Din Oravița-montană au votat cu **Gheorghe Pop de Băsești**: prot. Al. P. Popovici, Ilie Trăilă, Dr. Ludovic Méhes, Iacob Botoș, Gheorghe Jianu, Alexu Perianu, Dr. Ion Nedelcu, Dr. Peiru Corneanu, Dr. Liviu Cigăreanu, Dr. Mihai Gropșanu, Ion Perianu, Valeriu Popovici, Dr. Petru Stoina, Dr. Nicolae Hubianu, Ion Neda și Vasile Margineanu; ear din întreagă Oravița-rom. au votat 13, zi treisprezece Români. Atî!

„*Sentinela*“ institut de economii și credit a ținut în 26. Februar a. c. adunarea generală sub prezidiul d-lui P. Stoica, fiind prezenți 33 acționari. Adunarea a decurs în cea mai bună ordine și s'a decis să se facă o nouă emisiune de acții. După adunare acționarii s'au intrunit la o masă comună în restaurant.

Între ceice au petrecut între noi, luînd parte la alegere, mai remarcăm, în afară de cei sosiți mai înainte pe dd. deputați **Dr. Gheorghe Popovici**, **Dr. Ion Suciu**, **Dr. Iuliu Maniu**; adv. **Dr. Vasile Meșter**, **Dr. Alexandru Coca** (Sasca), **Dr. Izidor Pop**, **Dr. Cornel Jurca**, **Dr. Aurel Ciupe**, **Dr. Pascu**, **Dr. Bejanu**, **Dr. Lupea** (Lugoj), **Dr. Fedor Teimer** (Bocșa), **Dr. Oct. Proștean** (Verșet), **Dr. Alexandru Morar** (Arad), preoții **Avram Corcea** (Coștei), **Bogoevicî** (Bania), **Iuliu Iorgovici** (Marghita-mare); redactorii **Ghiță Pop**, **Constantin Savu** dela „Tribuna“ (Arad), **N. Țimirăș** dela „Minerva“ (București), **Dr. Valeriu Brantște** dela „Drapeiul“ (Lugoj), **Dr. Rittinger** (Verșet), raportor dela foi germ. străine etc. etc.

Un alegător, ameițit de beaură, ca să nu scape trenul ce pornise către Cacova, a sărit dintr'un vagon în care rătăcise, și s'a vătămât rău. Alte incidente, și mai curioase, de pe cîmpul de luptă electorală, nu le mai tipărim, ca să nu fim bânuiți de parțialitate!

La **Lugoj** ear' bîntue difteria.

La **Lipova** o mireasă, frumoasă și cu zestre bună, s'a sinucis a doua zi după logodnă.

La **Berlin** a reușit poliția, după multe sfiorări, să pună mîna pe un spintecător.

Zilele trecute a murit în comitatul Győr o fată mare de 117 ani.

Pe alesul deputat **Dr. Iosif Siegescu** l-au petrecut la gară, făcîndu-i ovatiî mari, mai multe dame din localitate.

Camera advocațială din Timișoara își ține adunarea generală anuală la 24. curent.

Dr. Dimitrie Lascu a fost arestat la Predeal

Porfir, episcopul din Tula, a avut o convorbire cu marele filozof **Leo Tolstoi** la lasnaia-Polyana. Pîn'acum n'a străbătut în public ce-au vorbit acești mari adversari.

Francmazozonii noului club „Cercul Galilei“ din Budapesta învinuesc catolicismul ca pe „o pedecă a științei“.

Ferarul **Gheorghe Rujan**, un voinic din **Mîndruloc** (com. Aradului) arătîndu-și puterile, a ridicat o nicovală de 50 kg. care însășișit l-a căzut pe pept și l-a omorît. „Mai mult cu mîntea, decît cu puterea“

La **Berlin** a izbucnit înfricoșata boală, numită vulgo „Bubele negre“.

Pentru a studia organizația armatei rom. au sosit la București generalul principe **Bovaradej** și căpitanul **Chong** din armata siameză.

Un mare milionar din Moscova și-a ars înainte de moarte toată averea, cuprînsă în hirtii de valoare, spunînd moștenitorilor săi, buzați, că banii sînt în multe cazuri cauza multor nenorociri. Munca și omenia aduc omului fericirea pe pămînt.

Bibliografie.

A apărut *No. 422* al „*Bibliotecii pentru toți*“ intitulat „*PENTRU PINE*“ de Sienkiewicz. E o nuvelă realistă în care Lorenzo și Marișia, tatăl și fîca sa, polonezi, părăsesc patria lor plină de amintiri duioase, pentru a merge în America în căutarea pinei. Ademeniți de făgăduința înșelătoare a celor două elemente de reslătire a neamului polonez, pornesc spre New-York. Mîntea bătrînului clădește o lume de fericire și noroc. Se crede cel mai avut om, cu care nu se mai aseamănă nimeni din patria sa. Călcînd pămîntul dorit, tot palatul fericirii se prăbușește, se scutură visurile ca florile de Maî. Sbuciumarea în furierea unui traî îmbelsugat le sleesc puterile. Nenorocirea li urmărește pretutindenea. Furtuna, sărăcia și revărsarea de ape în pustiurile americane închid ochii bătrînului, îndurerat că nu-și mai poate vedea draga Polonie. Fîca, nebună, se sfîrșește în portul New-York, frămîntată de dorul năvalnic după iubitul său Iasko din Lipiusk.

Citînd-o, ochii picură lacrimi de milă.

Un volum de peste 150 pagini, **30 bani**.

De vînzare la mai toate librăriile din țară, Catalogul complet al acestei *Bibliotecii* e a se cere la *Librăria ALCALAY, București*.

Poșta Redacțiunii.

Dr. N. B. Petroșeni. Am primit articolul Dv. fără niciun coment. pentru noi pentru redacție.

Dr. Gh. C. Bîrlad. Am primit scrisoarea. Răspunsul urmează încurînd. Salut!

St. C. Krusova. Nădăjduim că ne veți mai da semne de viață. Salve!

Poșta Administrațiunii.

D-l Țimirăș. Rugăm schimbul.

Mai multora. Numerii primiți pîn' acuma trebuie plătiți!

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

Opuri și broșuri

Se recomandă

a executa următoarele:

Foii periodice

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANTURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice, •

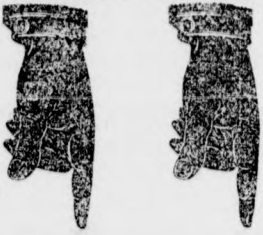
ce se țin de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

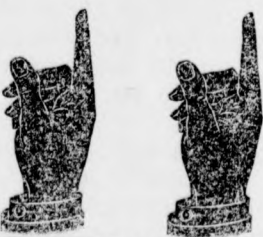
BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „PROGRESUL”

Oravița

piața mare (îngă moara de foc)

PRET-CURRENTURI

în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE

CIRCULARE

AFIȘE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite se efectuează cu promptitudine și cu conștiință.

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți